

Іванченко Н.О.

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економічної кібернетики,
Національний авіаційний університет

Кудрицька Ж.В.

кандидат економічних наук, доцент,
Національний авіаційний університет

Рекачинська К.В.

магістр,
Національний авіаційний університет

Ivanchenko Nadiia, Kudrytska Zhanna, Rekachynska Kateryna
National Aviation University

БІЗНЕС-МОДЕЛІ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Цифрова економіка, що нині стрімко розвивається, змінює класичні бізнес-моделі, впливає на трансформацію бізнесу та створення нових цифрових підприємств, пропонуючи великі можливості для малого та середнього підприємництва. Вивчення цього процесу є особливо актуальним, оскільки міжнародні корпорації впроваджують нові технології і проводять цифрову трансформацію своїх бізнес-моделей з метою збереження лідируючих позицій у своїй галузі за рахунок створення технологічних перепон, здолати які їхнім конкурентам не вдається. Слід зазначити, що зростання цифрової економіки означає, що комп'ютери працюють в умовах постійної та глобальної конкуренції. Найкращий спосіб бути забезпеченим та уникнути можливих ризиків у цьому напрямі – це зрозуміти взаємозв'язок між бізнес-моделями та можливостями, які надають інформаційні технології.

Ключові слова: цифрова економіка, бізнес-моделі, інформаційні технології, цифрові трансформації, інтернет речей.

Постановка проблеми. Цифрові трансформації та бізнес-моделі з орієнтацією на використання інформаційних технологій відкривають нові можливості для всіх галузей економіки. Динаміка розвитку інформаційних продуктів та можливостей розвитку бізнесу на основі використання Інтернет-технологій дала змогу збільшити роль та значення використання інформаційних технологій у бізнесі. Світова економіка змінилася через розвиток та застосування цих технологій. Всі підприємства змушені виживати в сучасній економіці, де світовий ринок характеризується конкуренцією, різноманітністю продуктів і послуг та коротким терміном експлуатації товару. З погляду цифрової економіки, інформаційні технології створюють можливості для спеціалізації та співпраці між компаніями з різних регіонів, зменшуючи трансакційні витрати, створюючи легкий доступ до зовнішніх ринків та полегшуючи розроблення нових моделей електронного бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тематика впливу процесу діджиталізації та цифрових технологій на бізнес-моделі загалом була розглянута у працях багатьох учених, серед яких вагомий внесок зробили Г. Боуман, А. Остервальдер, В. Апалькова, С. Волосович та В. Плєскач, у роботах яких досліджено процеси цифровізації економіки. Але, незважаючи на це, трансформації, викликані новими цифровими тех-

нологіями та рішеннями, та їх вплив на бізнес-моделі зумовлює необхідність проведення подібних досліджень та доводить їхню актуальність.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у проведенні дослідження, яке показує, що економіка перейшла до нових бізнес-моделей, що потребують оцифрування та використання інформаційних технологій і є важливими ресурсами для економічного розвитку країни та основним джерелом конкурентних переваг.

Виклад основного матеріалу. Вперше термін «цифрова трансформація» почав вживатися дослідниками наприкінці ХХ століття, коли цифрові методи вийшли за межі звичайних технологій і почали суттєво змінювати форму ведення бізнесу. Цифрова трансформація сьогодні є неминучим явищем, що безпосередньо визначає конкурентоспроможність, при цьому вона чинить як позитивний, так і негативний вплив на бізнес. У найближчому майбутньому переваги в бізнесі отримає той, хто одним із перших зможе підключитися до процесу глобальної цифрової трансформації. Безліч цифрових каналів і засобів зв'язку користувача з компанією дають змогу збирати і вивчати величезну кількість даних про переваги клієнтів.

Мабуть, найпростіше визначення цим процесам дали аналітики компанії BGG: «Цифрова трансформація – це максимально повне використання потенціалу

цифрових технологій в усіх аспектах бізнесу». Ховард Кінг, експерт з аналізу даних агентства Rufus Leonard, у своєму трактуванні поняття цифрової трансформації трьома основними її драйверами назвав: зміну запитів користувачів, розвиток технологій та посилення конкуренції [2].

Важливість ролі керівництва в процесі цифрової трансформації бізнесу підтверджується спільним дослідженням показників фінансової ефективності, що були проведені компаніями Capgemini Consulting та Sloan School of Management [6]. Як показали результати цього дослідження, не можна просто проігнорувати цифрову трансформацію, оскільки зниження прибутку в цьому разі порівняно з конкурентами становитиме приблизно 24% на рік.

Згідно з аналізом BGG (Boston Consulting Group), у впровадженні цифрових технологій на перших місцях такі сектори, як B2C, роздрібна торгівля, страхування, банківське обслуговування, медіа та телекомунікації [1].

Однак не всі галузі однаково включені в процес цифрової трансформації. Наприклад, у металургії, нафтогазовому секторі, електроенергетиці і машинобудуванні цифровізація спрямована в основному на внутрішні покращення діяльності компанії і не торкається зовнішнього середовища [3].

Результати тих компаній, що проводили цифрові перетворення, залежали від супроводження цифрової трансформації бізнесу паралельним удосконаленням менеджменту, тобто напряму, пов'язаного з проактивним управлінням фірмою її топ-менеджментом. Так, прибуток фірм зростає в середньому на 26%, якщо використовувати технології і нові методи управління разом. Якщо ж тільки удосконалювати менеджмент, не використовуючи цифрові технології, то прибуток фірм зростає на 9%. Якщо ж інвестувати лише в технології, забуваючи про зміни в управлінні, прибуток взагалі не зростає, а падає на 11% (табл. 1).

Так, наприклад, сталося з компанією Nokia. На початку 2000-х років Nokia займала 41% ринку. Нині телефон Nokia становить цінність більше для колекціонерів, ніж для користувачів. Негативних факторів було декілька, але найголовнішою причиною банкрутства вважають несвоєчасну цифрову трансформацію компанії. Тоді як ринок захопили iOS та Android, Nokia продовжила використовувати застарілу платформу Symbian.

Цифрова трансформація дійсно необхідна, і здійснювати її треба постійно, в іншому разі ви ризикуєте поповнити негативну статистику McKinsey, яка ствер-

джує, що у 2000-х та 2010-х роках 86% компаній зникли зі світового ринку, тому що так і не змогли прийняти нові виклики XXI сторіччя.

Виділяють три основних етапи розвитку цифрової трансформації, кожен з яких прив'язаний до певного технологічного прориву [6].

Перший етап у 1970-х і 80-х роках ознаменований появою інтегральних мікросхем, які скоротили і значно пришвидшили розрахунки. Інженери стали використовувати програми для комп'ютерного проектування, а менеджери змогли відстежувати запаси матеріалів та товарів у реальному часі.

Другий етап у 1990-х і 2000-х роках привів до появи взаємозв'язку цифрових процесів. Комп'ютери під'єднуються в локальні та глобальні мережі. З'явилися веб-служби, а хмарні сервіси надали загальні обчислювальні ресурси. Саме тут виникає віртуальна економіка взаємопов'язаних машин, програмного забезпечення та процесів, де фізичні дії можуть виконуватися в цифровому вигляді.

Третій етап почався у 2010 році, що характеризується появою дешевих датчиків, які об'єднані в безпроводні мережі, що дають нові можливості в розвитку моніторингових систем. У результаті за останні сім років став помітний розвиток методів інтелектуальних алгоритмів розпізнавання образів та обробки вербальної інформації.

Четвертий етап, який розпочався приблизно у 2015 році і називається Індустрія 4.0, ознаменований появою та розвитком штучного інтелекту, який дав змогу не тільки аналізувати масиви даних, але і виконувати «людські» функції за допомогою роботів, які можуть навчатися на основі минулого досвіду.

На цьому етапі розвиток цифрової трансформації не закінчується, адже трансформація – це процес динамічний, що постійно прискорюється. Помітна тенденція до збільшення «щільності» технологічних проривів із плином часу: якщо у минулому сторіччі розрив між появою нових технологій становив 7–10 років, то сьогодні період вимірюється місяцями. Все це свідчить про те, що цифрова трансформація бізнесу прискорює свій темп та розвивається нелінійно.

Для більш коректного розуміння елементів, що беруть участь у цифровій трансформації, необхідно дати їм коротку характеристику (табл. 2).

Цифрова економіка набирає обертів зі зростанням ринку електронної комерції. Netpeak підрахували, що частка e-commerce у загальному обсязі світової торгівлі виросла з 4% у 2008 році до 9,3% у 2016-му.

Таблиця 1

Результати впровадження цифрових технологій на фірмі

Варіант	Технології	Нові методи управління	Прибуток
1	-	-	Зниження на 24% порівняно з конкурентами
2	+	-	Зниження на 11%
3	-	+	Зростання на 9%
4	+	+	Зростання на 26%

Модель структурування елементів цифрової трансформації бізнесу

Робота з клієнтами		
Більш детальне розуміння клієнтів	Збільшення виручки від існуючих клієнтів	Пошук нових точок взаємодії з клієнтами
Операційний процес		
Автоматизація виробничих процесів	Реалізація творчого потенціалу працівників	Управління потужністю на основі аналізу Big Data
Бізнес-модель		
Точкове запровадження нових технологій	Впровадження нових цифрових бізнес-моделей	Цифрова глобалізація

Таблиця 3

Порівняння бізнес-моделей в умовах класичної та цифрової економіки

	Класична бізнес-модель	Цифрова бізнес-модель
Стратегічне планування та аналіз даних	Знаходження та аналіз трендів	Виявлення трендів на основі Big Data та машинного навчання
Виробництво	Виробництво продукції	Оптимізація виробництва у відповідності із попитом
Зберігання	Зберігання готової продукції	Оптимізація залишків в режимі реального часу
Транспорт та логістика	Планування, доставка та контроль для ефективної логістики	Контроль доставки в режимі реального часу та прогнозування процесів
Продаж	Розповсюдження продукції через точки продажів	Прямі продажі споживачам

У 2019 році, згідно з даними Statista, сумарні доходи е-commerce-ритейлу у світі досягли 3,5 трлн дол., а в 2022 році будуть перевищувати 6,5 трлн дол. При цьому більша частина припадає на сегмент B2B. Конференція ООН із торгівлі та розвитку повідомляє, що у 2017 році 88% угод уклали саме B2B-компанії.

Компанії об'єднують дані про закупівлі клієнтів для забезпечення більш персоналізованих продажів та обслуговування або навіть пропонують індивідуальні пакети продуктів. Наприклад, ритейлер «Сільпо» аналізує покупки клієнтів на основі персональних бонусних карт та пропонує персональні знижки під час повторного візиту в магазин. Автоматизація дозволяє компаніям переорієнтуватися на вирішення стратегічних завдань за рахунок надання великих обсягів актуальної інформації. Крім того, автоматизація підвищує рівень безпеки на підприємстві за рахунок повного або часткового виключення людського фактора. Дані про клієнтів перетворюються в основний актив цифрових компаній, а доступ до великих масивів підвищує оцінку ринкової вартості. Актуальним трендом є розвиток платформ відкритих даних (open data), що стимулює виникнення та розповсюдження інноваційних бізнес-моделей в економіці. У фінансовій сфері втіленням цієї концепції є система Open Banking, що передбачає надання третім сторонам можливості аналізувати або використовувати дані, інтегрувати різні додатки та сервіси, тим самим підвищуючи якість клієнтського обслуговування.

Головний параметр конкурентоспроможності нових бізнес-моделей – швидкість виходу нового продукту на ринок (time-to-market). Сучасні підходи до розроблення і виробництва на базі передових виробничих

технологій дають змогу скоротити час виходу продукту на ринок та використати ітераційний підхід до оновлень та покращень, адаптуючись під потреби клієнтів, які змінюються завдяки простоті зміни постачальників та тестуванню нових концепцій та товарів. Наприклад, компанія Tesla запускає нові опції та виправляє претензії в режимі реального часу, а Facebook тестує та запускає оновлення для окремих груп користувачів двічі на день тощо. Перехід та порівняння бізнес-моделей наведено в табл. 3.

Розповсюдження технологій Інтернету речей (IoT), великих даних, штучного інтелекту та машинного навчання й інших цифрових технологій привело до розвитку таких категорій бізнес-моделей, як:

- цифрові платформи, що забезпечують пряму взаємодію учасників;
- «як сервіс» – сервісні бізнес-моделі, що засновані на використанні ресурсів замість володіння ними (серед них Software-as-a-Service (SaaS), Infrastructure-as-a-Service (IaaS) та ін.);
- бізнес-моделі, в основі ціноутворення яких лежить досягнення результатів (outcome based models) та ефекту для клієнта, в тому числі на основі споживання комплексних продуктів та послуг;
- краудсорсингові моделі, що базуються на залученні зовнішніх ресурсів для реалізації бізнес-процесів;
- бізнес-моделі, що засновані на монетизації персональних даних клієнтів, коли безкоштовні для користувачів сервіси продають їхні дані на інших споживачьких сегментах.

Відмінності новітніх систем управління Індустрії 4.0 можна назвати кількісними. Сенсорна революція, що почалася з датчиків RFID, комп'ютерні мережі,

збір і накопичення медійних даних та інші технології надали можливість системам управління отримувати практично будь-які відомості про навколишній світ. Даних стало так багато, що їх стали називати великими.

Основними компонентами Індустрії 4.0 є:

- елементи IoT;
- штучний інтелект, машинне навчання і робототехніка;
- хмарні обчислення;
- Big Data (технологій збору, обробки та зберігання структурованих та неструктурованих масивів інформації, що характеризуються значним обсягом і великою швидкістю змін);
- аддитивні технології (технології пошарового створення тривимірних об'єктів на основі їхніх цифрових моделей («двійників»)), що дає змогу виготовляти вироби складних геометричних форм;
- технології розподіленого реєстру або блокчейн (алгоритми та протоколи децентралізованого зберігання та обробки транзакцій, структурованих у вигляді послідовності пов'язаних блоків без можливості їх подальшої зміни);
- кібербезпека;
- інтеграційна система;
- моделювання;
- доповнена реальність.

З концепцією Індустрії 4.0 тісно пов'язане таке поняття, як «розумне підприємство». Управління такими підприємствами здійснюється онлайн, що дає змогу централізовано координувати всі процеси й автоматично контролювати їх у режимі реального часу. Згідно з цією концепцією люди повинні займатися більш творчими завданнями і генерувати нові ідеї для створення «розумного» виробництва.

Значущу роль у переході до цифрового виробництва відіграє розповсюдження технологій IoT і використання отриманих с IoT-пристроїв даних для прийняття (покращення) автоматизованих рішень і оптимізації промислового виробництва. Економічний ефект від запровадження технологій індустріального IoT у світі може у 2025 році становити приблизно 1,2–3,7 трлн доларів.

Технологія «цифрових двійників», що поєднує в собі промисловий IoT та цифрове моделювання, в розвинутих країнах активно запроваджується на всіх стадіях життєвого циклу продукції – від розроблення до експлуатації. До 2021 року приблизно половина великих промислових компаній у світі буде використовувати цю технологію. Впровадження «цифрових двійників» для моделювання і оцінки різних сценаріїв дає змогу скоротити кількість відмов обладнання в середньому на 30%.

Зниження вартості технологічних рішень за останнє десятиріччя стало значним стимулом для широкого проникнення цифрових технологій. Вартість сенсорів, що є одним із найбільш значущих компонентів систем IoT, демонструвала стабільне зменшення з 0,95 дол. у 2008 році до 0,44 дол. у 2018 році. Вартість промислових роботів також скоротилася вдвоє. Для низки таких

цифрових технологій, як штучний інтелект, Big Data та ін., значущим драйвером розвитку стає зниження вартості зберігання інформації: в середньому з 0,12 дол. за 1 Гб у 2009 році до 0,028 дол.

Метою трансформації державного управління є створення цифрової влади. У сфері державного управління розвиваються принципи «гнучкого управління» (agile), яке передбачає постійне використання механізмів зворотного зв'язку протягом усього терміну реалізації заходів та програм. У Великобританії у 2014 році була прийнята цифрова стратегія, що базувалася на концепції «цифровізація за замовчуванням», і створений стандарт надання цифрових послуг. Перехід до цієї концепції, за оцінками влади Великобританії, дає змогу щорічно зекономити до 1,8 млрд фунтів.

Цифровізація у Європі визначається окремим документом, так званою діджитал-аджендою. За останніми даними, всі країни ЄС покращили свої цифрові показники. Фінляндія, Швеція, Нідерланди і Данія набрали найвищі рейтинги в DESI 2019 – індексі цифрової економіки та суспільства – і є одними зі світових лідерів у сфері цифровізації.

Справжньою «цифровою» країною є Естонія. Майже головним елементом цифрової системи, що об'єднує державу та громадян, є цифрова карта, завдяки якій кожен естонець отримує з ноутбука або смартфона доступ до всіх без винятку державних послуг. 99% державно-адміністративних послуг надаються в Естонії онлайн. Державна програма e-Estonia перевела в онлайн-формат голосування, охорону здоров'я, банкінг і навіть міграційну політику. Економічний ефект від цього колосальний – економія державних витрат 2% від ВВП.

У світі проходить масштабна цифровізація всіх галузей економіки. Україна ж поки відстає в цьому плані від своїх західних партнерів, хоча і докладає максимум зусиль, щоб бути ближче до передових країн. Саме цифрова економіка є драйвером до поліпшення соціально-економічного життя суспільства. У цьому контексті слід розуміти, чим саме може бути цікава Україна зовнішньому світу і на чому їй слід зосередити свою увагу, щоб досягти бажаного. Тому нам слід працювати над власними виробничими потужностями, щоб бути цікавими світу. Крім цього, незважаючи на всі інновації, технології та стрімке збільшення населення на планеті, людство ще не зробило ніяких відкриттів у напрямі відмови від споживання продовольчих товарів. Тому у цьому контексті Україні як аграрній країні слід зробити на цьому акцент.

Висновки. З кожним днем попит на цифрові технології лише зростає. Цифрова трансформація торкнеться кожної галузі та назавжди змінить її. Безумовно, світові тренди у сфері цифрової трансформації бізнесу – це сильний виклик для української економіки. Грамотне використання світових практик та інструментів цифровізації не лише буде сприяти не тільки зростанню конкурентоспроможності України на світових ринках, але і сприятиме зростанню добробуту населення.

Список літератури:

1. Банке Б. Аналітичний звіт BGG. Vlast.kz. URL: <https://vlast.kz/korporation/24539-cidrovizacia-biznesa.html> (дата звернення: 10.04.2020).
2. Вьюгина Д.М. Цифровые стратегии медиабизнеса в условиях изменяющегося медиапотребления // Медиаскоп. 2016. Вып. 4. URL: <http://www.mediascope.ru/2233> (дата звернення: 24.04.2020).
3. Куприяновский В.П. Цифровая экономика – умный способ работать / В.П. Куприяновский // International Journal of Open Information Technologies, М. 2016. № 4 (2). С. 47–55.
4. Перес К. Технологічні революції і фінансовий капітал / К. Перес., 2011. 231 с.
5. Linder J., Cantrell S. Changing Business Models Surveying the Landscape. PhD Thesis, Accenture Institute for Strategic Change, Cambridge. – 2000.
6. Digital transformation: A roadmap for billion-dollar organizations : findings from phase 1 of the digital transformation study conducted by the mit center for digital business and capgemini consulting. – Cap Gemini, MIT Sloan Management, 2011. – 68 p. – URL: https://www.capgemini.com/resource-file-access/resource/pdf/Digital_Transformation_A_Road-Map_for_Billion_Dollar_Organizations.pdf (дата звернення: 24.04.2020).
7. Барсков А. IoT як інструмент цифрової економіки – М.: Издательство «Открытые системы» 2017. № 5. URL: <https://www.osp.ru/lan/2017/05/13052169/> (дата звернення: 24.04.2020).
8. Digital Planet 2017: How Competitiveness and Trust in Digital Economies Vary Across the World / The Fletcher school Tufts university. – Medford, 2017. 70p. URL: https://sites.tufts.edu/digitalplanet/files/2017/05/Digital_Planet_2017_FINAL.pdf (дата звернення: 2.05.2020).
9. Що важливіше: Реальна або цифрова економіка? // Інформаційно-аналітичний центр (ІАЦ). Публікації. – 2017. URL: <https://finance.ru/2017/09/cofrovaya-ekonomika/> (дата звернення: 7.05.2020)
10. Harry Bouwman, Shahrokh Nikou, Francisco J. Molina-Castillo, Mark de Reuver. The impact of digitalization on business models. Digital Policy, Regulation and Governance. 2018. Vol. 20 № 2. P. 105–124.

References:

1. Banke B. Analytichnyi zvit BGG. [Analytical report BGG]. Vlast.kz. Available at: <https://vlast.kz/korporation/24539-cidrovizacia-biznesa.html> (accessed: 10.04.2020).
2. Viuhyna D.M. (2016) Tsyfrovyye stratedyy medyabiznesa v usloviakh yzmeniaiushchehosia medyapotrebleniya [Digital media business strategies in the context of changing media consumption]. Medyaskop. Available at: <http://www.mediascope.ru/2233> (accessed: 24.04.2020).
3. Kupryianovskiy V.P (2016) Tsyfrovaia ekonomika – umnyi sposob rabotat [The digital economy is a smart way to work]. Moskva: International Journal of Open Information Technologies, no. 4, pp. 47–55. (in Russian).
4. Peres K. (2011) Tekhnologichni revoliutsii i finansovi kapital [Technological revolutions and financial capital]. Kyjiv: Peres. (in Ukraine).
5. Linder J., Cantrell S. (2000) Changing Business Models Surveying the Landscape. PhD Thesis, Accenture Institute for Strategic Change, Cambridge.
6. Digital transformation: A roadmap for billion-dollar organizations : findings from phase 1 of the digital transformation study conducted by the mit center for digital business and capgemini consulting (2011), Cap Gemini, MIT Sloan Management, 68 p. Available at: https://www.capgemini.com/resource-file-access/resource/pdf/Digital_Transformation_A_Road-Map_for_Billion-Dollar_Organizations.pdf. (accessed: 24.04.2020).
7. Barskov A. (2017). IoT yak instrument tsyfrovoy ekonomiky [IoT as a tool of digital economy]. Moskva: Yzdatelstvo «Otkrytye systemy». 5. Available at: <https://www.osp.ru/lan/2017/05/13052169/> (accessed: 24.04.2020).
8. Digital Planet 2017: How Competitiveness and Trust in Digital Economies Vary Across the World / The Fletcher school Tufts university. – Medford, 2017. 70p. Available at: https://sites.tufts.edu/digitalplanet/files/2017/05/Digital_Planet_2017_FINAL.pdf (accessed: 2.05.2020).
9. Shcho vazhlyvishe: Realna abo tsyfrova ekonomika? [What is more important: Real or digital economy?] Informatiino-analytichnyi tsentr (IATs). Publikatsii. 2017. Available at: <https://finance.ru/2017/09/cofrovaya-ekonomika/> (accessed: 7.05.2020).
10. Harry Bouwman, Shahrokh Nikou, Francisco J. Molina-Castillo, Mark de Reuver. (2018). The impact of digitalization on business models. Digital Policy, Regulation and Governance. 20, 2. 105–124. (in Finland).

БИЗНЕС-МОДЕЛИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВЫХ ТРАНСФОРМАЦИЙ

Цифровая экономика сейчас стремительно развивается, меняет классические бизнес-модели, влияет на трансформацию бизнеса и создание новых цифровых предприятий, предлагая большие возможности для малого и среднего предпринимательства. Изучение данного процесса является особенно актуальным, поскольку международные корпорации внедряют новые технологии и проводят цифровую трансформацию своих бизнес-моделей с целью сохранения лидирующих позиций в своей отрасли за счет создания технологических препятствий, которые преодолеть их конкурентам не удастся. Следует отметить, что рост цифровой экономики означает, что компьютеры работают в условиях постоянной и глобальной конкуренции. Лучший способ быть защищенным и избежать возможных рисков в этом направлении – это понять взаимосвязь между бизнес-моделями и возможностями, которые предоставляют информационные технологии.

Ключевые слова: цифровая экономика, бизнес-модели, информационные технологии, цифровые трансформации, интернет вещей.

BUSINESS MODELS IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATIONS

The rapidly growing digital economy is changing traditional business models, influencing business transformation and the creation of new digital enterprises, offering great opportunities for small and medium-sized businesses. The study of this process is especially relevant because international corporations are introducing new technologies and digitally transforming their business models in order to maintain a leading position in their industry by creating technological barriers that their competitors will not be able to overcome. It should be noted that the growth of the digital economy means that computers operate in a constantly and globally competitive environment. Digital transformations and business models with a focus on the use of information technology represent new opportunities for all sectors of the economy. The dynamics of information product development and business development opportunities based on the use of Internet technologies has increased the role and importance of the use of information technology in business. The purpose of the article is to conduct research that shows that the economy has moved to new business models that require digitization and use of information technology and are important resources for economic development and the main source of competitive advantage. The world is undergoing large-scale digitalization of all sectors of the economy. Ukraine is still lagging behind its Western partners in this regard, although it is making every effort to be closer to advanced countries. It is the digital economy that is the driver for improving the socio-economic life of society. In this context, it is necessary to understand what Ukraine may be interested in from the outside world and what it should focus on in order to achieve what it wants. Therefore, we need to work on our own production facilities to be interesting to the world. In addition, despite all the innovations, technologies and rapid population growth on the planet, humanity has not yet made any discoveries in the direction of refusing to consume food. Therefore, in this context, Ukraine as an agrarian country should be emphasized.

Key words: digital economy, business models, information technologies, digital transformations, internet of things.